

Osteoporos

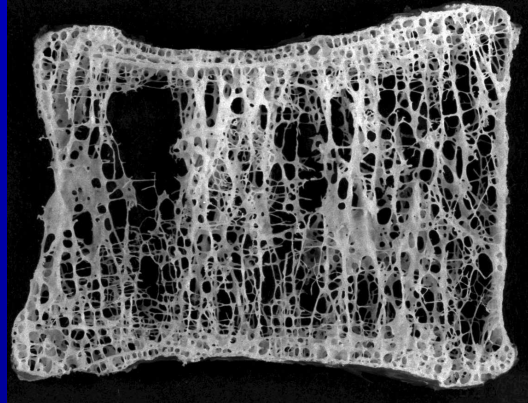
Vad är det och hur behandlas det?

Vad är osteoporos

Benspecifika läkemedel

Vårdprogram / rekommendationer

Osteoporos, definition

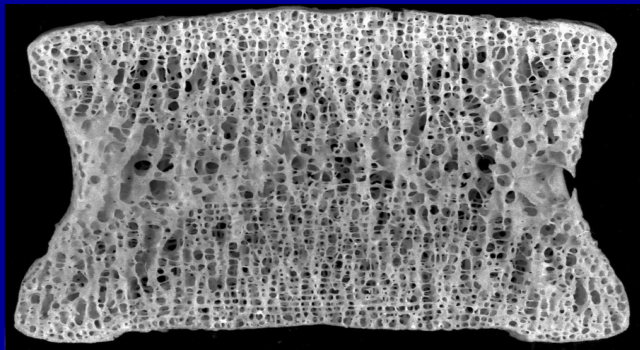

Systemisk
skelettsjukdom

Mindre mängd ben

Förlust av benbalkar

Normal mineralisation

Boyde A, London

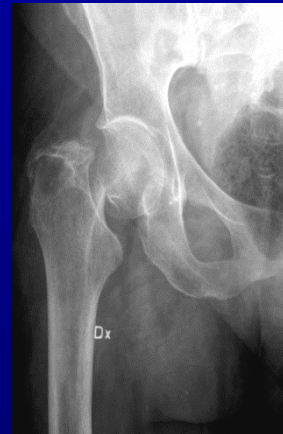
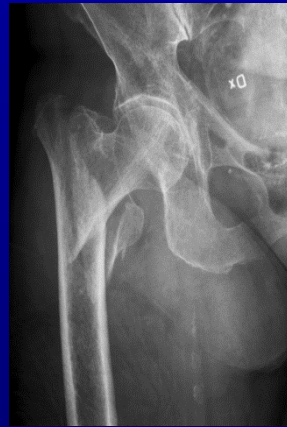
Female, age 30 years

Ökad risk för fraktur

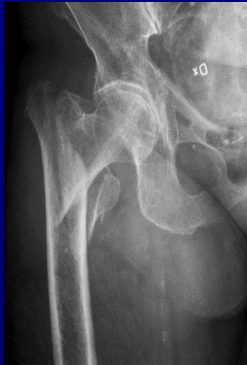
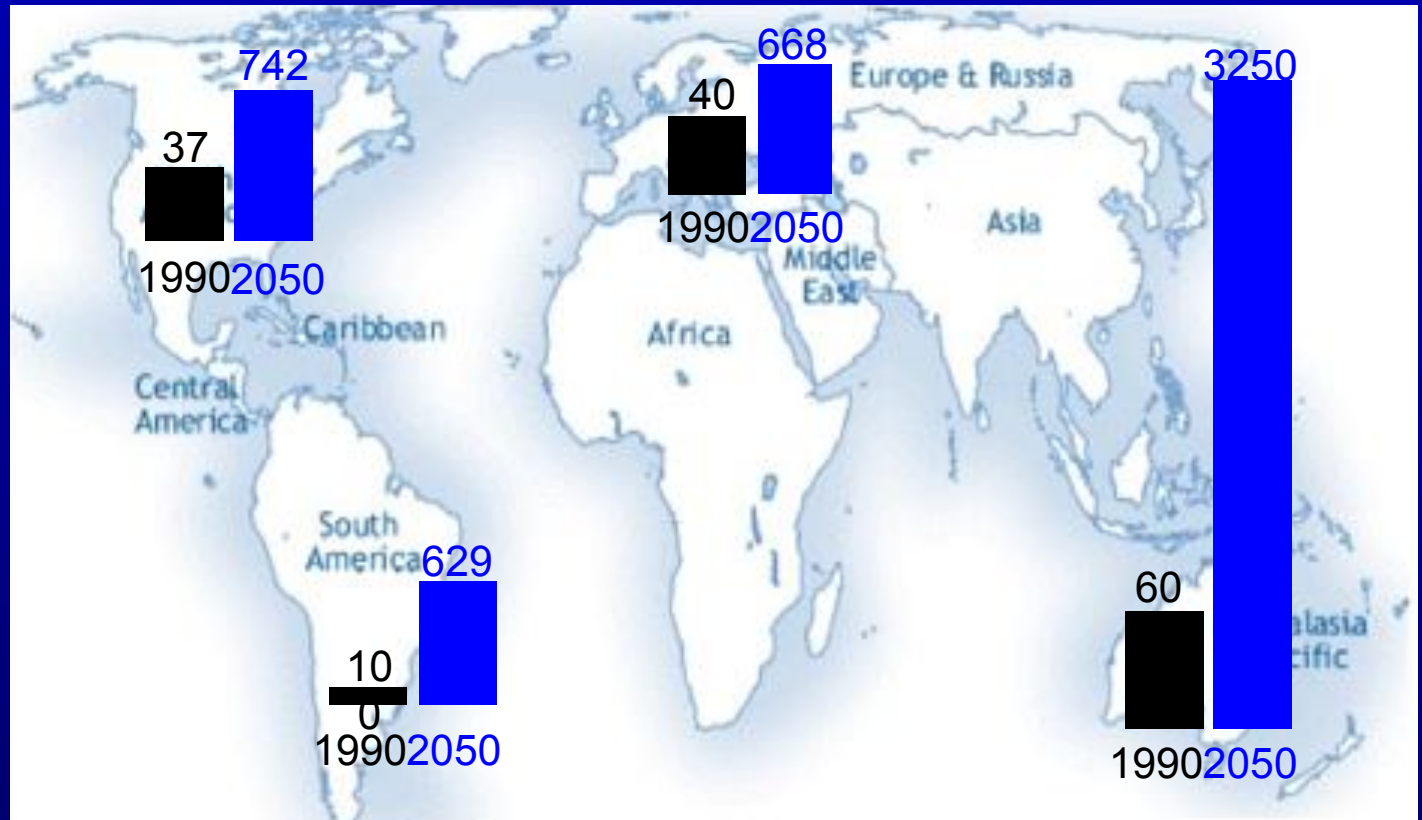
Consensus Development Conference:
Diagnosis, Prophylaxis and Treatment of
Osteoporosis. Am J Med 1993;94:646-650

Frakturer orsakade av benskörhet

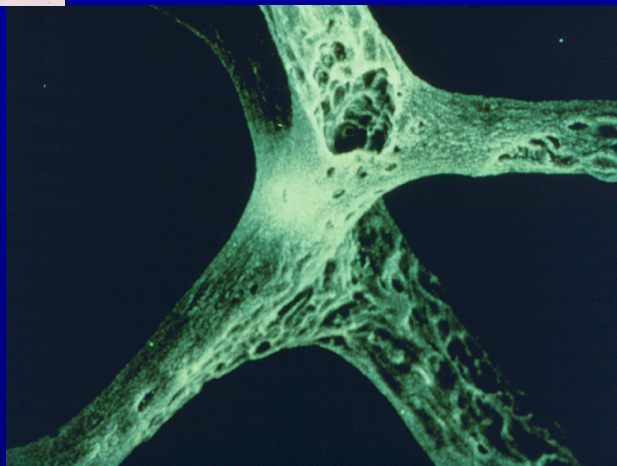
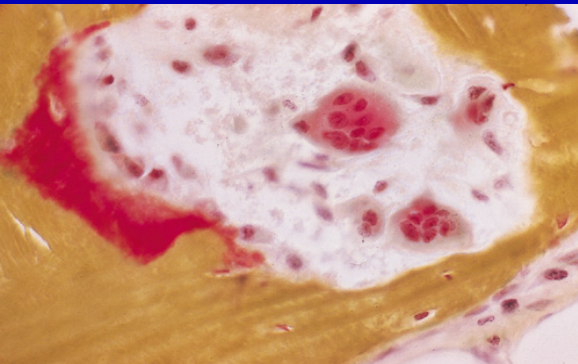
120 000 / år i Sverige
(16 000 höftfrakturer)

Estimated increase in hip fractures (x1000)

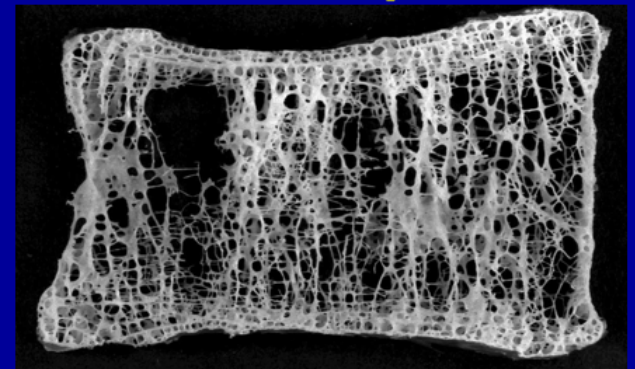
Osteoporos

- Ökad resorption**
- Hypogonadism
 - Hyperparathyreoidism
 - Thyreotoxicos
 - M fl

- Minskad formation**
- kortison
 - myelom
 - åldrandet

Severe Osteoporosis

För mycket resorption versus benformation

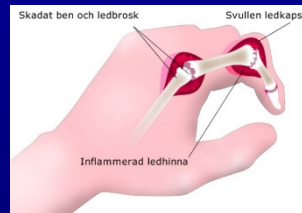
Osteoporos

Parodontit

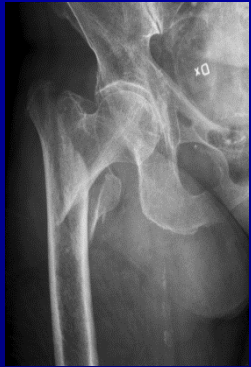
Artrit

Skelettmetastaser

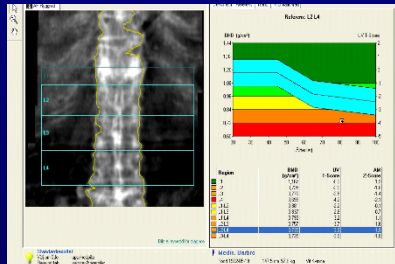
Osteoporos är en kronisk sjukdom

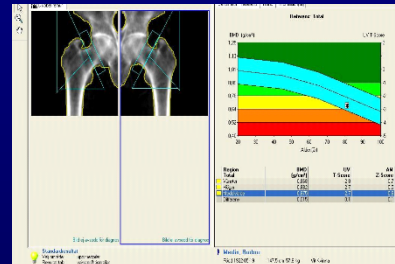
Folksjukdom, vårdprogram och hälsoekonomi behövs

Osteoporos Diagnostik i kliniken

Spine (L1-L4)

Hip (Tot, Neck)

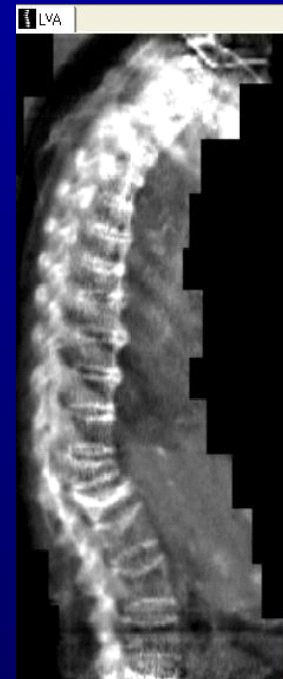
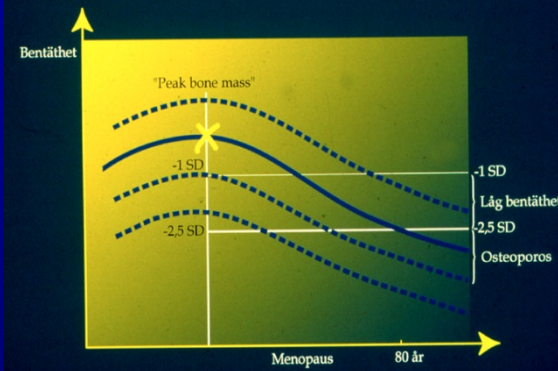
Normal BMD
Osteopenia
Osteoporosis

= T-score > -1
= T-score -1 - -2.5
= T-score < -2.5

Manifest OP

= BMD < -2.5 + fracture

Benförlust över tiden

Behandling av osteoporos 1994

Estrogen

Bisphosphonates (in trials)

Calcitonin, iv

Calcium

(Vit D)

Behandling av osteoporos 2013

(peak drug)

Alendronat
Risedronate
Ibandronate
Didronate
Zoledronate
Calcitonin
Denosumab
Raloxifene

Teriparatide
PTH1-84

Sr-ranelate

Calcium
Vitamin D

(HRT)

Behandling av osteoporos 2013-2020

Alendronat
~~Risedronate~~
~~Ibandronate~~
~~Didronate~~
Zoledronate
~~Calcitonin~~
Denosumab
Raloxifene

Teriparatide
~~PTH1-84~~

~~Sr-ranelate~~

Calcium
Vitamin D

HRT

Anti sclerostin

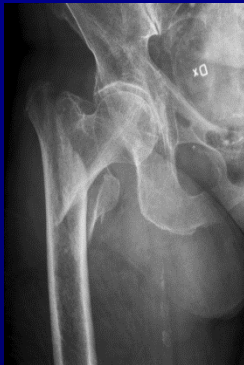
Behandling av osteoporos 2023

*Anabol behandling	PTH 1-34 romosozumab	(biosimilars)
*Antiresorptiv behandling	alendronate risedronat zoledronate denosumab	(generika) (generika) (generika)
*Hormon behandling	raloxifen HRT	(generika)
*Calcium och Vitamin D	Under diskussion	
*Kost, motion, fallprevention		

Frakturreduktion vid antiresorptiv behandling

65-70%

40-60%

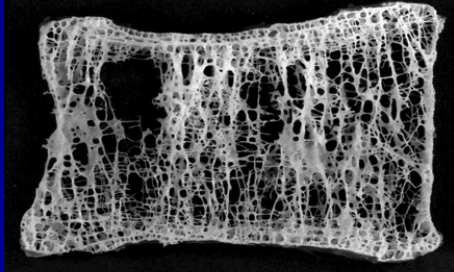

20%

Risikfaktorer

Sjukdomen

Severe Osteoporosis

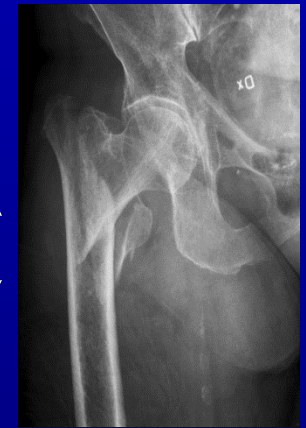
Boyde A, London

Male, age 89 years

Osteoporos

Fall

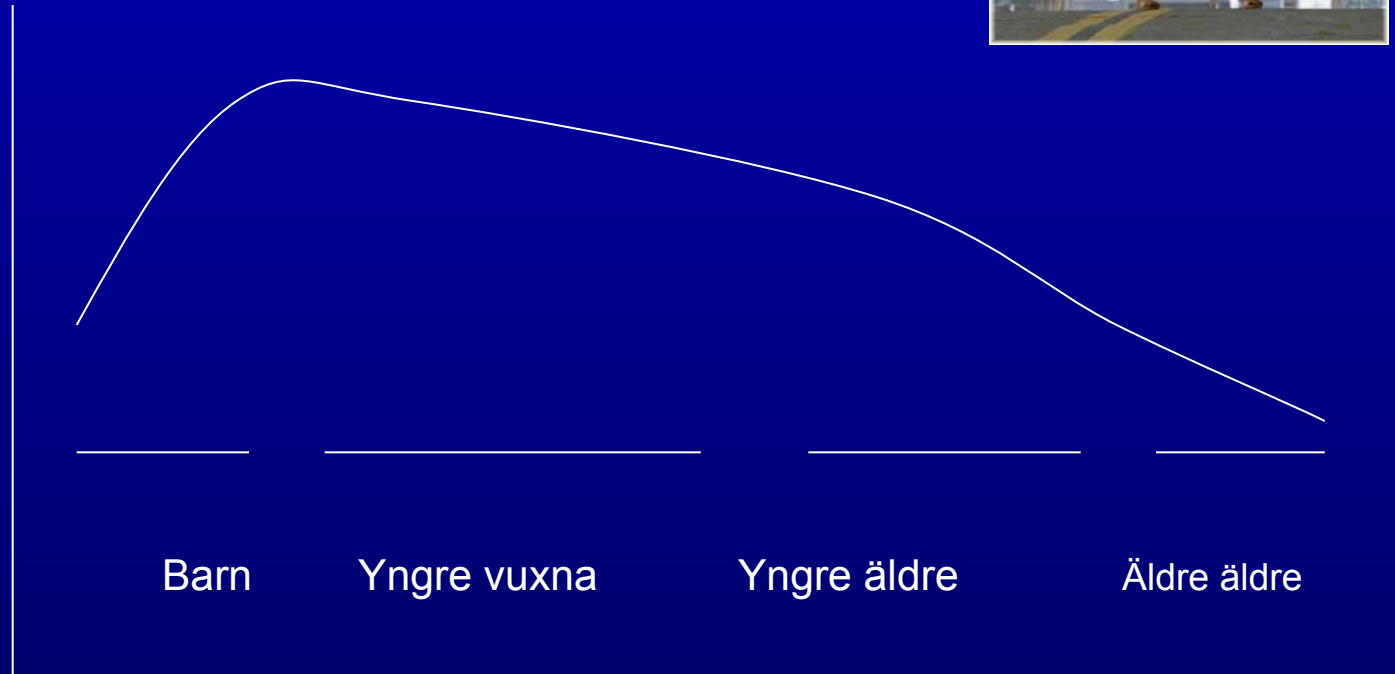

Osteoporos

Behandling över livet

BMD

Socialstyrelsens rekommendationer om behandling vid hög frakturrisik, 2012

Hälsa och sjukvården bör;

- Behandla personer med hög frakturrisik med aledronsyra (prioritet 2)
- Ge behandling med zoledronsyra till personer som har hög frakturrisik och som har svårt att fullfölja en behandling med aledronsyra (prioritet 2)
- Ge behandling med denosumab till personer med hög frakturrisik och som har svårt att fullfölja behandling med bisfosfonater (prioritet 3)

Osteoporos

Behandlingsrekommendationer 2021

LMV nytt koncensusdokument

Socialstyrelsen uppdaterade rekommendationer

- benspecifika läkemedel effektiva
- patienter med OP relaterad fraktur skall erbjudas utredning och ev behandling
- alendronat 5-10 år
- zoledronsyra 3-6 år
- prolia behandlingstid?
- teriparatid 18-24 månader,
även som 1a hand vid uttalad OP
- parenteral behandling att föredra
- behandla högriskpatienter

Att värdera frakturrisik

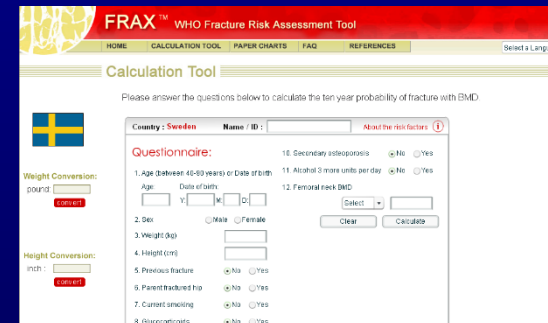
- Frakturpatienter

- Osteoporos enl DXA

- Kombinerade riskfaktorer

A screenshot of the FRAX WHO Fracture Risk Assessment Tool website. The page is titled "FRAX™ WHO Fracture Risk Assessment Tool" and includes a navigation menu with "HOME", "CALCULATION TOOL", "PAPER CHARTS", "FAQ", and "REFERENCES". The "Calculation Tool" section is active, showing a questionnaire for calculating the 10-year probability of fracture with BMD. The user has selected "Sweden" as the country. The questionnaire includes fields for age, sex, weight, height, and various risk factors such as secondary osteoporosis, alcohol consumption, previous fractures, current smoking, and glucocorticoids. There are "Calculate" and "Clear" buttons at the bottom of the questionnaire.

Country: Sweden Name / ID: About the risk factors ⓘ

Questionnaire:

1. Age (between 40-69 years) or Date of birth: Age: / Date of birth: / /

2. Sex: Male Female

3. Weight (kg):

4. Height (cm):

5. Previous fracture: No Yes

6. Parent fractured hip: No Yes

7. Current smoking: No Yes

8. Glucocorticoids: No Yes

10. Secondary osteoporosis: No Yes

11. Alcohol 3 more units per day: No Yes

12. Femoral neck BMD: [Select]

Clear Calculate

Att värdera frakturrisik

- Frakturpatienter: Kota höft

Övriga i kombination med
låg bentäthet

- Kortisonbehandling
- Osteoporos enl DXA
- Kortison

Osteoporos

Behandlingsrekommendationer 2021

LMV nytt koncensusdokument

Socialstyrelsen uppdaterade rekommendationer

- benspecifika läkemedel effektiva
- patienter med OP relaterad fraktur skall erbjudas utredning och ev behandling
- alendronat 5-10 år
- zoledronsyra 3-6 år
- prolia behandlingstid?
- teriparatid 18-24 månader,
även som 1a hand vid uttalad OP
- parenteral behandling att föredra
- behandla högriskpatienter

*Sekundärprevention viktigast

*Behov av regionala mer konkreta vårdprogram

Osteoporos, pågående

Standardiserat vårdförlopp, frakturkedja.

Sekundärprevention i fokus: rapportering av frakturpatienter till primärvård

Planerar nytt regionalt VP för primärvård, geriatrik, endokrin

Definiera mer tydligt behandlingsindikation

Standardiserade DXA utlåtanden

Förslag på utbildning till osteoporossköterska

Osteoporos

Vad är det och hur behandlas det?

Vad är osteoporos

Benspecifika läkemedel

Vårdprogram / rekommendationer

Tack!

Frågor?

Jag har fått diagnosen Osteopeni.

1. Hur viktigt är det med kalcium och D-vitamin och bentäthetsmätningar då?
2. Till vilken vårdgivare ska jag vända mig för bra uppföljning/kontroller?
3. Jag har upplevt att frågor till vårdcentralens läkare om osteopeni/osteoporos, det har de ingen erfarenhet/kunskap om eller intresse för!

Är det bra att ta magnesium som kosttillskott? Speciellt vid höga halter kalcium i blodet!

Jag började med Prolia 2014.

Finns det någon tidsgräns hur länge man kan hålla på?

Hur ofta bör man göra
bentäthetsröntgen?

Jag har artros i hand och knän och funderar på ev operation. Finns det några risker då jag har osteoporos?

Ofta blir osteoporotiker trötta i ryggen efter att ha hållit på med till exempel hushållsarbete ett tag.

- Varför uppkommer den där tröttheten?
- Och går den att undkomma?

Fler frågor?